

Bursa la maxime, economia la minime!?

In acest an am trecut, cu bursa noastra, printr-o paleta bogata de stari. Am vazut in primele luni piata scazand dramatic pana la minime la care credeam ca actiunile se vor volatiliza pur si simplu, am vazut apoi reveniri spectaculoase, la inceput cu neincredere, apoi din ce in ce mai curajosi. Dupa cum arata de altfel si evolutia volumelor, care cresteau odata cu indicii. A urmat apoi o perioada de stagnare, scadere de volume, apatie pe bursa, pentru ca ultima luna sa readuca optimismul si sa vedem iar cresteri insotite de volume bune. Si nu orice cresteri, ci cresteri care au dis la noi maxime pentru acest an. Astazi, 7 august, indicele BET-FI inregistreaza o crestere de 71% (!!) de la inceputul anului, in timp ce BET a crescut cu 43% in aceasta perioada. Cine investea in SIF-uri 100.000 lei in ultima dzedinta din decembrie 2008 avea acum 71.000 lei, la care se adauga dividendele.

Dar ce s-a intamplat cu economia in tot acest timp? A crescut ea cu 71% sau macar cu 43%? Rezultatele societatilor cum au venit in acest an, predomina cumva companiile cu profituri in crestere? Nu, dimpotriva, economia romaneasca a suferit o schimbare de prognoza in aceasta saptamana, primind o mare bulina neagra din partea autoritatilor, in urma discutiei cu reprezentantii Fondului Monetar International: contractie a Produsului Intern Brut de 8%, dublu fata de prognoza initiala de la inceputul anului. Rezultatele financiare ale companiilor, cele raportate pana acum, arata scaderi semnificative la profit si la cifra de afaceri (majoritatea dintre ele), vedem zilnic stiri privind scaderile de preturi de pe piata imobiliara sau piata auto, stiri privind somajul si concedierile in masa, stiri privind reducerea numarului de clienti din hypermarketuri si altele de acest fel.

Bun, si atunci cum ramane cu bursa – barometru al economiei? Ne aflam in fata unui paradox in care economia nu arata deloc bine, in timp ce bursa creste intr-o maniera spectaculoasa. Dar probabil ca acesta este un paradox fals, deoarece nu trebuie sa uitam ca bursa arata viitorul, asteptarile investitorilor, in timp ce datele macro arata trecutul, iar estimarile facute la jumatatea anului pentru finalul acestuia sunt puternic influentate de ce s-a intamplat in prima jumatate. Veti spune ca sunt cresteri speculative, ca bursa romaneasca este dominata de speculatorii romani. Poate ca aveti dreptate, dar BET-FI a crescut cu 71%. Veti spune ca sunt cresteri pe lichiditate redusa, dar nu aveti dreptate, caci volumele tranzactionate au crescut in fazele de crestere a indicilor si au scazut in fazele de stagnare a lor. Veti spune ca nu sunt cresteri fundamentate, ci simple corelatii cu bursele mari straine. Da, dar cine are puterea sa miste piata, nu investitorii straini? Iar daca la ei e optimism, de ce sa nu anticipam ca o parte din banii lor vor migra si la noi?

Nu vreau sa sustin aici ca bursa va creste necontenit indiferent de datele macroeconomice sau ca aceste date nu conteaza. Ceea ce trebuie sa inteleaga un investitor bun este tocmai acest paradox “bursa la maxime, economie in scadere” si sa profite de pe urma lui. El trebuie sa anticipeze si sa isi plaseze investitia intr-o perioada de timp in care economia va creste. Ori, oare cand sunt sanse mai mari decat acum ca intr-un orizont rezonabil de timp economia romaneasca sa reintre pe crestere? Ca atare, raportat la nivelurile actuale, o normalizare viitoare a situatiei economice din Romania nu poate insemna altceva decat o crestere semnificativa a economiei.

Nici nu sunt 100% convins de valabilitatea indemnului baronului Rothschild “Buy when there's blood in the streets”, fiindca “blood in the streets” am tot vazut pe parcursul a unui an si doua luni. Tot ce conteaza este ca investitorul sa uite de frica, sa foloseasca oportunitatile atunci cand acestea apar si, cel mai important, sa stie cand sa vanda. Atunci cand se aduna cateva saptamani de evolutii stagnante, cand se observa ca piata nu mai are forta sa scada, iar in presa internationala se intreveo o doza de optimism, nu merita oare sa ne apucam de cumparaturi la bursa? Mai ales cand inca avem

actiuni care arata mai bine decat media pietei (numai daca ne uitam in bilanturile SIF-urilor intelegem ca e deplin justificata cresterea). Probabil veti spune ca acum e prea tarziu, ca ati pierdut trenul cresterilor de anul asta. Dar la o simpla privire pe un grafic vedem ca indicele BET ar trebui sa urce cu 53% ca sa ajunga la nivelul de acum un an si sa anuleze inca doua luni de scaderi, ceea ce nu e imposibil, in perioada martie iulie 2009 fiind anulate 5 luni de scaderi, incepand cu octombrie anul trecut.

Paul Brendea
Analist financiar
SSIF Prime Transaction
7 august 2009